سرمقاله

جدال بی فرجام تابعیت دوگانه

محمد رضا هویدا

پیش از اینکه کابینه از سوی حکومت به پارلمان معرفی شود و زمانی که هیچ خبری از معرفی کابینه نبود و افراد مشخص نبودند، اعضای ولسی جرگه در یک اقدام پیشگیرانه، تصمیم گرفتند که هیچ نامزد وزیر دارای تابعیت دوگانه را قبول نکنند.

اما گویا حکومت به این تصمیم وقعی نگذاشت، هم رئیس جمهوری و هم رئیس اجراییه وزرایی را معرفی کردند که تابعیت دوگانه داشتند.

چنین اقدامی از سوی پارلمان به بی توجهی نسبت به آرای وکلا در پارلمان تلقی شد، پارلمان نیز در اقدامی دیگر کمیسیون مشترکی از چند کمیته خود ساخت که مسئله اسناد و مدارک تابعیت و تحصیلات نامزد وزرا را بررسی کند.

این کمیسیون سرانجام هفت نامزد وزیر را به عنوان افراد دارای دو تابعیت تثبیت کرد، و آنان را از لست نامزد وزرا حذف نمود.

بحث بر روی تابعیت اکنون در پارلمان به یک معضل کلان تبدیل شده است.

این بحث، حتا باعث درگیری فزیکی میان نمایندگان شد. و در عین حال گفته می شود که شمار نمایندگانی که به هر صورت از تصمیم خود پیشمان شده اند و یا به تصمیم پارلمان مبنی بر عدم رای به نامزد وزرای دارای دو تابعیت اعتراض، افزوده می شود.

برخی از نمایندگان می گویند که این تصمیم هیچ کمکی به مبارزه با فساد که پشتوانه این تصمیم است نمی کند و شماری نیز دلایل دیگری دارند.

اما بحث بر سر مسئله تابعیت از حالت یک اقدام پیشگیرانه خارج شده است و خود تبدیل به یک معضل و حتا گفته می شود به یک مسئله فسادزا مبدل شده است. اینکه یک نامزد وزیر تابعیت دوگانه داشته یا نداشته باشد، در قانون اساسی ذکر شده است. در صورت بروز مشکلات در تفسیر مواد قانون اساسی نیز باید به نهادهای تفسیر قانون اساسی مراجعه شود.

مصوبات پارلمان نیز حیثیت حقوقی خود را دارند و دارای اعتبار ویژه ای هستند.

جنجال های پارلمان بر سر موضوعاتی خود بدان رای داده اند و تصویب کرده اند، هم از نظر خدشه دار ساختن اعتبار خانه ملت و هم از نظر ضیاع و اتلاف وقت پارلمان به نفع مردم افغانستان نمی باشد. دیده شده که پارلمان که باید مظهر اتحاد و اتفاق و همدلی مردم افغانستان باشد، چگونه تبدیل به صحنه نزاع های لفظی و فزیکی شده و نمایندگان حرکات و گفته های ناشایستی را نسبت به یکدیگر روا داشته اند.

در بروز این وضعیت، بدون شک دولت مقصر است، چرا که آیا دولت نمی تواند از میان جمعیت افغانستان افراد واجد شرایطی که بتوانند به عنوان وزیر در وزارت خانه های افغانستان کار کنند، پیدا کند، که هم زمینه همکاری میان حکومت و پارلمان فراهم شود و هم کار به اهل کار سپرده شود؟

دولت همان کاری را که در روزهای آینده می خواهد بکند یعنی افراد جدیدی را که می خواهد معرفی کند، بهتر بود در اول معرفی می کرد.

ولی با وجود آن هم، وکلا نباید تحت تاثیر اقدامات دولت قرار گیرند، و دقت و تعهد و مسئولیت خود را فراموش کنند.

بحث تابعیت باید در فضای کاملا آرام و بدور از تشنج و موضع گیری های خصمانه، به صورت درست و اصولی مطرح شود و نتیجه لازم نیز گرفته شود. آلوده ساختن مباحث به موضع گیری های تند و داغ و خارج ساختن مباحث ملی از مسیر اصلی شان، نه تنها کمکی به منافع ملی نمی کند بلکه مردم و کشور را در مسیری دیگری قرار می دهد که نتیجه ای جز اتلاف وقت و اختلاف در پی ندارد.

به همین جهت نیز شماری از مردم نسبت به عملکرد پارلمان با شک و تردید می نگرند که تنها به قدرت و توان و تعهد و کارآیی وزرا رای بدهند و مسایل قومی، سمتی، زبانی، و... را در نظر نگیرند. در پایان باید گفت که مردم افغانستان چشم امید به نمایندگان شان بسته اند، و نمایندگان باید با در نظر داشت اصل نمایندگی از مردم به وظایف شان عمل کنند.

رکود اقتصادی تهدید جدی برای دموکراسی و ثبات سیاسی

علی قادری

در سال ۲۰۱۴ دو رویداد تاثیر زیاد بر اقتصاد افغانستان گذاشت. انتخابات ریاست جمهوری و پایان مأموریت رزمی نیرو های بین المللی در افغانستان. این دو رویداد منجر به رکود اقتصادی افغانستان شد و آمار بیکاری را بالا برد. رشد اقتصادی افغانستان از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۲ در حدود ۹ در صد بوده است. در سال ۲۰۱۴ اما، افغانستان رشد اقتصادی در حدود یک و نیم در صدی را تجربه نموده است. پیش بینی شده است که در سال پیش رو نیز افغانستان را رکود اقتصادی مواجه می باشد. بنابراین، قدرت خرید مردم همچنان پایین خواهد بود، بیکاری ادامه خواهد داشت و ممکن آمار بیکاران بیشتر گردد. به طبع آن انحرافات اجتماعی افزایش خواهد یافت. همه این ها تهدید جدی علیه دموکراسی و ثبات سیاسی است. نوشتار کنونی در صدد بررسی این مسئله است.

ثروت یکی از مهمترین منابع و ریشه های منازعه شناخته شده است. ثروت منبع قدرت است. بنابراین، کسب قدرت و ثروت منازعه برانگیز. ثروت و قدرت اما از منابع کمیاب نیز هست. منابع که همه به دنبال آن است و در کسب آن با همدیگر رقابت می کند. رکود اقتصادی اما، منجر به کمیابی بیشتر ثروت می گردد و رقابت ها را فشرده تر می سازد. از این جهت، رکود اقتصادی به باور نگارنده در افغانستان تهدیدی برای دموکراسی و ثبات سیاسی است.

رکود اقتصادی منجر به پیوستن افراد و گروه ها به گروه های مخالف سیاسی می گردد. زیرا، گروه های مخالف سیاسی از حمایت ها و پشتیبانی های کشور های مختلف برخوردار است و از طرف آن ها حمایت مالی می شود. گروه های مخالف سیاسی به راحتی منابع مالی در اختیار افرادی قرار می دهد که خواهان انجام کار های در راستای اهداف آن ها باشد. از آنجایی که ثروت منابع کمیاب می گردد افراد و گروه ها به خاطر تامین نیازمندی های خود به گروه های مخالف سیاسی حکومت می پیوندد. به این صورت، گروه های مخالف سیاسی هر روز قربه تر می گردد و قلمرو حاکمیت دولت را کوچک و کوچکتر می سازد. رشد گروه های مخالف سیاسی خطری برای دموکراسی است. سیزده سال گذشته نشان داده است که گروه های مخالف سیاسی دشمن دموکراسی و حقوق بشر است. آن ها از بنیاد با قانون اساسی که همخوانی با دموکراسی داشته باشد، مشکل دارد. از این جهت است که نگارنده معتقد به این است که رکود اقتصادی تهدید جدی برای دموکراسی نوپا و جوان افغانستان و ثبات سیاسی شکننده فعلی است.پیوند میان رشد گروه های مخالف مسلح دولت و رکود اقتصادی روشن و آشکار است. جدا از منابع مالی که کشور های مختلف در اختیار گروه های مخالف مسلح دولت قرار می دهد. این گروه ها بخش عظیم از کشت و قاچاق مواد مخدر را کنترل می کند.

به عبارت دیگر، گروه های مخالف مسلح دولت کنترل بازار مواد مخدر را به دست دارد. این بازار، ثروت زیادی را در اختیار این گروه ها قرار می دهد که سبب جذب دیگران به این گروه ها می گردد. سیزده سال گذشته، نشان داده است که مواد مخدر یکی از مهمترین منبع مالی گروه های مخالف مسلح دولت است.

در نظر بگیرد که رکود اقتصادی باعث تضعیف حاکمیت دولت گردد و در طرف دیگر، قلمرو گروه های مخالف مسلح بیشتر گردد و کشت و قاچاق مواد مخدر نیز بیشتر گردد، وضعیت دموکراسی و ثبات سیاسی چگونه خواهد بود؟ موج نارضایتی مردم از حکومت وحدت ملی را در کنار این مسائل بگذاریم پازل حل می گردد. حکومت وحدت ملی اگر چه در روز های نخست کاری خود، رضایت مردم را جلب کرد اما رفته رفته حمایت مردمی را از دست داد. زیرا، سران حکومت وحدت ملی توانستند به خاطر تقسیم قدرت سیاسی به توافق برسند و کابینه را معرفی نماید. کارکرد سه ماهه حکومت وحدت ملی صفر است. هیچ کار اساسی و جدی انجام نداده است که سبب امیدواری مردم گردد. اگر چه می توان امضای پیمان امنیتی را از مهمترین دستاورد سه ماهه حکومت وحدت ملی در نظر گرفت.

اما بزرگی این کار به خاطر بدکارکردی حکومت وحدت ملی فراموش شده است. موج نارضایتی مردم از حکومت، ادامه رکود اقتصادی، افزایش ثروت گروه های مخالف مسلح دولت همه و همه باعث می شود که دموکراسی تضعیف گردد و ثبات با خطر مواجه گردد.

اقتصاد افغانستان وابسته است. وابسته به حمایت ها و کمک های جامعه جهانی.

خروج نیرو های بین المللی این هراس را به وجود آورده است که کمک ها و حمایت های جامعه جهانی قطع می گردد. این هراس منجر به دست کشیدن مردم از کار و فعالیت اقتصادی شده است. اگر چه مردم عادی همچنان برای یافتن لقمه نانی تقلا می کند و جان می کند اما سرمایه داران کلان، دست از فعالیت اقتصادی کشیده است.

اما همه این مسائل قابل کنترل است. همه چیز بستگی به خواست نخبگان سیاسی ما دارد. کاهش تنش میان نخبگان سیاسی و تمرکز آن ها روی حل مشکلات عمومی می تواند از رکود اقتصادی جلوگیری کند. جامعه جهانی متعهد است که در سال های آینده افغانستان را حمایت نماید. در کنار، افغانستان با یکی از ابر قدرت اقتصادی همسایه است. همچنین با هند به عنوان یک ابر قدرت اقتصادی در منطقه روابط نیک دارد. افغانستان می تواند از این ظرفیت ها استفاده نماید و اقتصاد افغانستان را از رکود نجات دهد. همان طور که گفتیم، این مسئله منوط است به تمرکز نخبگان سیاسی بر مشکلات عمومی و دوری از منازعات بر سر تقسیم قدرت. واقعیت این است که منازعه قدرت در درون ارگ ضربه مهلک بر پیکر اقتصاد افغانستان زده است. اعتماد و امید را از مردم گرفته است. کسی اطمینان به دوام این حکومت ندارد. به همین خاطر، سرمایه داران حاضر به سرمایه گذاری نیست. دوری از منازعه قدرت همراه با ایجاد یک کابینه کارآمد می تواند رکود اقتصادی را پشت سر بگذراند و اقتصاد افغانستان را برای مدت ده سال نجات دهد.

در یک نتیجه گیری کلی باید گفت که میان ثبات سیاسی، دموکراسی و رکود اقتصادی پیوند وجود دارد. رکود اقتصادی منجر به تضعیف نهاد های دموکراتیک می گردد. حاکمیت قلمرو دولت را کاهش می دهد.

برعکس رشد اقتصادی منجر به حفظ ثبات می گردد زیرا، منازعه بر سر ثروت را مسالمت آمیز تر می سازد. افزایش ثروت همراه است با کاهش خشونت. در عین حال، رکود اقتصادی تاثیری مثبت بر کارکرد و فعالیت گروه های مخالف مسلح دولت دارد. کشت و قاچاق مواد مخدر افزایش می یابد و آن ها بخش عظیم از ثروت را در اختیار می گیرد و مردم به خاطر دستیابی به ثروت به آن ها می پیوندد. این گونه، دموکراسی یک بار دیگر به تاریخ می پیوندد. اما اگر همگرایی میان نخبگان سیاسی به وجود آید امکان طولانی سازی عمر دموکراسی و ثبات سیاسی کنونی وجود دارد. دیده شود که نخبگان سیاسی افغانستان برای کاهش رکود اقتصادی چه اقدامات را روی دست خواهد گرفت.

کابینه پیشنهادی محکی بر دورنمایِ روابط پارلمان با حکومت جدید

یوسف مهر آیین

قسمت دوم و پایانی

همین فهرستی که از اعضای کابینه اعلام شد پیش از معرفی شدن رسمی نامزدان و سخنرانی رئیس جمهور در مجلس، توسط اعضای مجلس به اتهام دوتابعیتی بودن تعداد از آن ها مورد اتهام قرار گرفت. این که تا چه اندازه دیدگاه نمایندگان در خصوص دوتابعیتی بودن نامزد وزرا جایگاه قانونی دارد و تا چه اندازه ضرور است این بحث، بماند سرجای خودش اما نفس مطرح کردن این موضوع در رسانه ها و در نزد افکار عمومی مساله ی است که پیش از پیش وجهه و اعتبار کابینه پیشنهادی را آسب پذیر ساخت.

اگرچه دو تن از نامزد وزرا به خاطر این امر استعفا دادند و نام یعقوب حیدری نامزد وزیر وزارت زراعت که تحت تعقیب پولیس انترپول قرار دارد هم در پارلمان خوانده نشد، ولی بازهم کابینه ی پیشنهادی که رئیس جمهور با خود به پارلمان آورد دیگر آن کابینه ی پیشنهادی اول نبود.

سئوالات که وکلا در رسانه ها به خورد مردم داده بودند هم چنان به قوت خود باقی بود. با معرفی شدن رسمی کابینه مردم شاید بیشتر تحریک شده باشند تا ببینند که رئیس جمهور با کدام کابینه و با کدام چهره ها وارد پارلمان می شود. بدون شک بعد از این هم منتظر اند که پارلمان با این وزیر نامزد ها چگونه برخورد خواهد کرد که حالا این قسمت اش بر می گردد به خود وکلا، که آیا واقعا به آنچه وانمود کرده اند و در رسانه ها گفته اند عمل می کنند یانه؟ آیا واقعا به کسانی که دارای تابعیت دوگانه هستند رای نی می دهند و یانه!! این ها بعداً معلوم خواهد شد ولی آنچه

که فعلا موجود و حاضر است، کابینه ی متهم و زخم خورده ی است که پیش از طی مراحل شدن روند قانونی و رسمی صلاحیت افراد آن، از سوی مجلس، توسط نمایندگان مجلس مضروب و مجروح شده است.

به این شکل، دیده می شود که در اولین کارمشترک و برنامه کاری روابط دوقوه درچه وضعی قرار دارد. این که اعضای مجلس نمایندگان پیش از طی مراحل شدن رسمی کار به رسانه ها موضع خود را بیان کردند و حتی از حدودی نیم اعضای کابینه استناد ارائه کردند، معنایش این است که بین آنها و حکومت اختلاف نظر وجود دارد. به رغم این که نمایندگان پیشقدم این کار اذعان داشته اند بر اساس قانون و فیصله ی مجلس برای وزرای دو تابعیته رای نمی دهند اما در عین حال برخی گمانه زنی ها و تحلیل های وجود دارد که این موضع گیری رو وقتی کابینه اعلام شد این افراد و این دسته ها که شاید خود را در آن ندیده و درمقابل رفتار رئیس جمهور را نوعی دورسازی خودشان از قدرت می پنداشتند، با تیپ افرادی که بیشتر رئیس جمهور بر آن تاکید می ورزید مخالفت کردند. موضع گیری اخیری اسماعیل خان در برابر کابینه و مخالفت او با کسانی که در نهادهای امنیتی معرفی شده اند مربوط به این نوع گرایش و افراد است که در داخل پارلمان هم حضور دارند.

بنا، ممکن این نوع گرایش سیاسی و دیدگاها یکی از عوامل باشد که در ابراز نظرها و برخوردهای نمایندگان با کابینه پیشنهادی تاحالا صورت گرفته است.

مساله دیگر عدم پذیرش برخی رفتارها و خط و نشان های است که آقای غنی در برابر اعضای مجلس نمایندگان کشیده و این اعضا با آن مخالف است.

رئیس جمهور غنی در روز مراسم حساب شان را از حکومت بگیرند. اگر این برداشت درست باشد معنایش این است که نمایندگان مجلس می خواهند به حکومت بفهمانند که دیگر نباید در برابر آنان از سوی حکومت خط و نشان کشیده شود و اگر این کار شود در آن صورت این مجلس می تواند برنامه ها و تصامیم حکومت را مورد سئوال قرار دهد و در نتیجه چیزی را که خودشان می خوهند عملی سازند.

مورد دیگر ناراحتی و دلخوری تعدادی زیاد نمایندگان از سران حکومت وحدت ملی است که در جریان انتخابات با آن ها کارکرده اند و حتی در برخی موارد مصرف نیز کرده اند. از این که حالا حکومت وحدت ملی در کابینه اش از اعضای شورای ملی کسی را نگرفته و در برخی موارد انتظارات وکلای هم پیمان شان را آن طوری که توقع داشتند بر آورده نساخته اند باعث تحلیف اش از وکلا خواسته بود که پس از این به خاطر کاری با وزرا ملاقات شخصی نداشته باشند. در همین رابطه بعدا خبر داد که قرار است یک دفتری را برای پیگیری کارهای وکلا در وزارت خانه ها در اداره امور ایجاد می کند وزرا پس از هر چندماه برای پاسخگویی به مجلس خواهند رفت.

این درخواست رئیس جمهور که از همان اول با مخالفت های زیادی در بین اعضای مجلس نمایندگان مواجه بود شاید حالا باعث شده که وکلا و تاکید که کرد تصمیم نهایی را در مورد کابینه مجلس می گیرد ولی نمی توان گفت که تصمیمی را که مجلس می گیرد همان چیزی است که رئیس جمهور می خواهد. مهمتر از آن نکته که قابل دقت و تامل است این است که پیش از تصمیم نهایی، تعدادی زیادی از اعضای مجلس موقف شان را در قسمت بخش کلان کابینه اعلان کرده بودند و گفته بودند در این کابینه افراد دو تابعیتی معرفی شده و آنان به چنین کسانی رای نخواهند داد.

با این حساب، راه مشترک که حکومت و پارلمان در آینده در پیش رو دارند چنانچه از حالا معلوم است با دشواری های مواجه بوده و زیاد هموار نخواهد بود، طوری که نمایندگان مجلس در اولین اقدام کاری نام هفت نامزد وزیربه دلیل داشتن تابیعت دوگانه را از فهرست کابینه پیشنهادی رئیس جمهور بیرون کردند.....پایان

کارتون روز

در باب سرپرست ها

روزنامه افغانستان The Daily Afghanistan
Daily Outlook AFGHANISTAN

□صاحب امتیاز: داکتر حسین یاسا ۰۷۹۹۴۰۸۲۷۱
□مدیر مسوول: محمد رضا هویدا ۰۷۹۸۳۴۱۸۶۱
□سردبیر : حفیظ الله زکی ۰۷۹۹۱۵۷۳۷۱
□ کاریکاتوریست: خالق علی زاده
□دیزاین: محمد صالحی، علی اصغر زاهدی
□مسئول وب سایت: محمد علی بهرامی
□آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۷- ۱۳۷

روزنامهٔ افغانستان از همهٔ دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.
مقالات وارده بازگردانده نمی شود.
مسئولیت مقالات به عهدهٔ نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیانگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.
روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.
www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com